

Krystian Zdziennicki

Młodzieżowe rady KUŹNIA SAMORZĄDNOŚCI DLA MŁODZIEŻY

Temat dotyczący funkcjonowania młodzieżowych rad w Polsce to nie jest nowość. Pierwsza taka rada w naszym kraju powstała w Częstochowie w 1990 roku, czyli u progu tworzenia samorządności na szczeblu gminnym. Podstawę prawną zawartą w ustawie o samorządzie gminnym wprowadzono dopiero po kilku latach nowelą. Tak też słynny artykuł 5b przez dwie dekady określał ramy młodzieżowej samorządności. W bieżącym roku znowelizowano przepisy poświęcone temu zagadnieniu i młodzieżowe rady na szczeblu powiatowym i wojewódzkim zyskały pełną legitymację (zob. art. 3e Ustawy o samorządzie powiatowym z 5 czerwca 1998 r. oraz art. 10b Ustawy o samorządzie województwa z 5 czerwca 1998 r.).

Choć dopiero w bieżącym roku ustawodawca wprowadził w ustawie o samorządzie powiatowym i w ustawie o samorządzie województwa przepisy dające tym samorządom legitymacje do tworzenia młodzieżowych rad. Faktycznie jednak, zarówno w powiatach, jak i w województwach w Polsce tworzone były dotychczas młodzieżowe rady lub sejmiki. Obecnie w województwie pomorskim jest ok. 30 rad (w tym kilka młodzieżowych rad powiatu). Aktywność poszczególnych rad jest różna. Zależy to w konkretnych przypadkach od samych radnych młodzieżowych, ich opiekunów, czy też czasem stosunku władz samorządowych do tego typu tworów. Warto zauważyć, że aktualnie na szczeblu regionalnym nie funkcjonuje młodzieżowa rada (sejmik). Należy jednak podkreślić, że rady o zasięgu wojewódzkim funkcjonują już m.in. w województwie

zachodniopomorskim, podlaskim, mazowieckim, śląskim, dolnośląskim, opolskim, podkarpackim i świętokrzyskim.

W województwie pomorskim podjęto już kilka inicjatyw, których celem było utworzenie Młodzieżowej Rady (Sejmiku) Województwa. Z całą pewnością, gdyby udało się utworzyć i utrzymać takie gremium, to sprzyjałaby to kontaktom młodzieżowych rad w województwie. Rada taka może być receptą na rozwiązanie problemów związanych z kontaktem młodzieżowych rad w regionie. Należy jednak zauważyć, że rada na szczeblu województwa nie może być odwzorowaniem młodzieżowej rady gminy. Należy wypracować odpowiednią formułę doradczą odpowiadającą realiom funkcjonowania samorządu województwa. Młodzi radni powinni też być medium ich środowiska młodzieżowego z decydentami na tym szczeblu regionalnym. Młodzieżowi radni wojewódzcy mogliby, m.in. konsultować dokumenty strategiczne wypracowywane przez samorząd województwa w zakresie dotyczącym młodego pokolenia. Rada na szczeblu regionalnym mogłaby być dobrym przykładem dla samorządów gminnych i powiatowych, które prawdopodobnie chętniej tworzyłyby młodzieżowe rady na swoim szczeblu.

Należy zauważyć, że niekoniecznie należy tworzyć młodzieżowe rady w każdym samorządzie. Aby inicjatywa była udana potrzebna jest przede wszystkim chęć do działania i inicjatywa młodzieży. Młodzieżowe rady z całą pewnością ułatwiają kontakt z decydentami samorządowymi. Dlatego też w dużych miastach tego typu gremia są zdecydowanie bardziej potrzebne, niż w niewielkich gminach, gdzie kontakt z samorządowcem jest dużo łatwiejszy. Zdarzają się również przypadki, że samorządowcy chcą mieć młodzieżową radę, a inicjatywa jej utworzenia nie wychodzi wcale od przedstawicieli młodego pokolenia. Z drugiej strony niektóre samorządy boją się przyjęcia na siebie obowiązku opieki nad młodzieżową radą i blokują tego typu inicjatywy.

Często przy tworzeniu rad zadawane jest pytanie: czym powinna zajmować się młodzieżowa rada? Odpowiedź można znaleźć, m.in. w ustawach samorządowych (zob. m.in. art. 5b Ustawy o samorządzie gminnym z 8 marca 1990 r. oraz wskazanych wyżej ustawach o samorządzie powiatowym i samorządzie województwa). Ustawodawca wskazuje na: konsul-

towanie aktów stanowiących przez jst dotyczących młodzieży oraz upowszechnianie idei samorządności. Faktycznie jednak działalność młodzieży skupionej w młodzieżowych radach jest szersza, gdyż młodzieżowe rady zajmują się również: promocją edukacji obywatelskiej (sama rada ma edukacyjny charakter, gdyż przygotowuje młodzież do aktywnego uczestnictwa w życiu publicznym); koordynacją projektów młodzieżowych na terenie jst. Ponadto stanowią swoistego rodzaju platformę dyskusji młodzieży z decydentami na różnych szczeblach samorządu i administracji państwowej, a także reprezentują młodzież szkolną.

Młodzieżowa samorządność jest dla mnie bardzo istotna, gdyż ponad dziesięć lat temu, będąc uczniem szkoły średniej, zostałem wybrany przez społeczność mojej szkoły na ich przedstawiciela w Młodzieżowej Radzie Powiatu Sztumskiego. Była to pierwsza kadencja tej rady. Dodam, że podczas inauguracyjnej sesji powierzono mi rolę przewodniczącego. Było to ogromne wyróżnienie, ale również motywacja do pracy. Jestem przekonany, że działalność w młodzieżowej radzie w latach 2010-2011 wpłynęła bardzo istotnie na moje życie. Myślę, że była to swego rodzaju kuźnia aktywności obywatelskiej, gdyż właśnie dzięki pracy na rzecz młodzieży powiatu sztumskiego zaangażowałem się w życie społeczne mojego regionu. Natomiast już po zakończeniu kadencji i ukończeniu edukacji w liceum, wspólnie z kilkoma działaczami młodzieżowymi założyliśmy Młodzieżową Grupę Działania w Sztumie,

w której kontynuowaliśmy szereg inicjatyw podjętych wcześniej. Obecnie przynależę do kilku stowarzyszeń i łączę prace zawodową ze społeczną. Dodam, że nie wyobrażam sobie, aby żyć zupełnie biernie i nie mieć wpływu na otaczającą mnie rzeczywistość. Takie podejście z pewnością jest pokłosiem mojej działalności z czasów szkolnych.

Podsumowując warto postawić pytanie: czy w ogóle potrzebne są młodzieżowe rady, a jeśli tak to komu? Oczywiście uważam, że są one bardzo potrzebne, gdyż gremium skupiające młodzież stanowi swoistego rodzaju kuźnię samorządności dla przedstawicieli tego pokolenia. Ponadto sądzę, że młodzieżowe rady są potrzebne zarówno władzom samorządowym, młodzieży i lokalnej społeczności. Działalność młodzieży może przynieść naprawdę wiele korzyści i stanowić świeży powiew dla samorządów. Warunkiem tego jest jednak jej edukacyjny oraz apolityczny charakter.

Krystian Zdziennicki

Mieszkaniec Sztumu, absolwent Uniwersytetu Gdańskiego (Historia specjalność nauczycielska w zakresie historii oraz WOS; Prawo). Zawodowo pełni funkcję kierownika Placówki Wsparcia Dziennego „Kuźnia Talentów” w gminie Mikołajki Pomorskie. W latach 2010-2011 przewodził Młodzieżowej Radzie Powiatu Sztumskiego, a od 2011 do 2019 – Młodzieżowej Grupie Działania w Sztumie (obecnie Powiatu Sztumskiego Grupy Działania w Sztumie).

<https://zwolnienizteorii.pl/>

Zwolnieni z Teorii to platforma dla studentów i licealistów do **tworzenia własnych projektów społecznych**. Dajemy Ci praktyczne wskazówki, które prowadzą Cię krok po kroku przez realizację Twojego projektu. Wiedzę wykorzystujesz w praktyce - nawiązujesz partnerstwa, uczysz się pracy w zespole, tworzysz harmonogram i budżet. Każdy, kto zrealizuje swój projekt, zostaje finalistą i otrzymuje międzynarodowy certyfikat z zarządzania. A jak się postarasz, otrzymujesz „Złote Wilki” - nagrody dla najlepszych projektów w Polsce. Projekt w trzech krokach: (1) Zbierasz zespół i wymyślasz pomysł na własny projekt, który robi coś dobrego dla innych. (2) Realizujesz projekt korzystając ze wskazówek na platformie i wsparcia mentora. (3) Odbierasz certyfikat ceniony przez pracodawców na całym świecie.